

## Zakres wymagań edukacyjnych z historii kl. 6 ABC

oparte na Programie nauczania historii, autorstwa Anity Plumińskiej-Mieloch, niezbędnych do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych w roku szkolnym 2025/2026.

Ocena śródroczna obejmuje materiał od Działu I-III,  
ocena roczna od Działu I-VI.

| Temat lekcji                                                                                                                                                                    | Ocena dopuszczająca                                                                                                                                                                                                                               | Ocena dostateczna                                                                                                                                                                               | Ocena dobra                                                                                  | Ocena bardzo dobra                                                                                                               | Ocena celująca                                                                                                                      | Podstawa programowa |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| <b>DZIAŁ I. EUROPA I ŚWIAT W XVI WIEKU</b>                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                 |                                                                                              |                                                                                                                                  |                                                                                                                                     |                     |
| <b>1. Wielkie odkrycia geograficzne</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Przyczyny odkryć geograficznych.<br>2. Podróże Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna datę: 1492;</li> <li>• zna sylwetki i dokonania Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy i Ferdynanda Magellana;</li> <li>• wskazuje na mapie trasy podróży K. Kolumba, V. da Gamy, F. Magellana</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna pojęcie: jedwabny szlak;</li> <li>• wyjaśnia pochodzenie terminu <i>Indianie</i>;</li> <li>• zna znaczenie wyprawy Ferdynanda Magellana</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia przyczyny odkryć geograficznych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie znaczenie wprowadzenia nowego typu statków dla odkryć geograficznych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównuje sposoby podróżowania na przestrzeni wieków, dostrzega znaczenie zmian</li> </ul> | VIII 1 2            |
| <b>2. Konsekwencje wielkich odkryć</b>                                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcia: konkwistador, Nowy</li> </ul>                                                                                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia rośliny przywiezione do</li> </ul>                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia skutki gospodarcze,</li> </ul>             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie zmiany, które</li> </ul>                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia znaczenie zmian</li> </ul>                                                          | VIII 1 2            |

|                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                           |                                                                                     |                                                                                                        |                                                                 |                                                                                                                  |      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| <b>geograficznych</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Podboje konkwistadorów.<br>2. Skutki odkryć geograficznych dla Europy i Nowego Świata.                                        | Świat, kolonia;<br>• wymienia państwa, które były najważniejszymi kolonizatorami;<br>• wskazuje na mapie tereny odkryte w XV i XVI wieku  | Europy przez odkrywców                                                              | społeczne i polityczne odkryć geograficznych;                                                          | zaszły w Europie i Nowym Świecie w wyniku odkryć geograficznych | wprowadzonych przez odkrywców na podbitych terenach, wskazuje ich pozytywy i negatywy                            |      |
| <b>3. Kultura odrodzenia we Włoszech</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Narodziny nowych idei we Włoszech.<br>2. Cechy renesansu.                                                  | • rozumie pojęcia: renesans, odrodzenie, człowiek renesansu;<br>• wskazuje na mapie Włochy                                                | • rozumie termin humanizm;                                                          | • podaje przyczyny narodzin renesansu we Włoszech                                                      | • na wybranym przykładzie omawia cechy sztuki renesansowej      | • porównuje sztukę renesansu i średniowiecza;<br>• wskazuje podobieństwa między sztuką renesansu i starożytności | IX 1 |
| <b>4. Humanizm w Europie i przewrót kopernikański</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Upowszechnienie druku.<br>2. Przewrót kopernikański.<br>3. Erazm z Rotterdamu i jego poglądy. | • wie, kto i kiedy udoskonalił wynalazek druku (ruchoma czcionka drukarska);<br>• wymienia najważniejszych humanistów XVI-wiecznej Europy | • opisuje sylwetki Mikołaja Kopernika i Erazma z Rotterdamu                         | • opisuje znaczenie upowszechnienia druku dla rozwoju kultury;<br>• omawia odkrycie Mikołaja Kopernika | • rozumie przełomowe znaczenie odkrycia Mikołaja Kopernika      | • analizuje zmiany, które zaszły w XV i XVI wieku, i dostrzega ich wpływ na życie ludzi                          | IX 1 |
| <b>5.Reformacja</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Przyczyny reformacji.<br>2. Sytuacja Kościoła                                                                                   | • potrafi wskazać datę początku reformacji;<br>• zna dokonania Marcina Lutra;                                                             | • wie, kiedy doszło do: powstania anglikanizmu, podpisania pokoju w Augsburgu, nocy | • wymienia przyczyny reformacji;<br>• przedstawia skutki reformacji;                                   | • dostrzega i wymienia różnice pomiędzy katolicyzmem            | • analizuje przyczyny wojen religijnych;<br>• wskazuje                                                           | IX 2 |

|                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                     |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                |      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| katolickiego w Niemczech.<br>3. Wystąpienie Marcina Lutra.<br>4. Jan Kalwin i jego poglądy.<br>5. Wojny religijne.<br>6. Powstanie anglikanizmu.                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcia: reformacja, anglikanizm, protestantyzm, luteranizm, kalwinizm;</li> <li>• wskazuje na mapie państwa, w których doszło do reformacji</li> </ul> | św. Bartłomieja;<br><ul style="list-style-type: none"> <li>• zna dokonania Jana Kalwina i działania Henryka VIII związane z reformacją;</li> <li>• rozumie pojęcie tolerancji religijnej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje wojny religijne oraz ich skutki</li> </ul>                         | i protestantyzm;<br><ul style="list-style-type: none"> <li>• dostrzega różnorodność przyczyn reformacji i różny jej przebieg w zależności od państwa</li> </ul>     | zmiany, które zaszły w Europie w związku z reformacją                                                                          |      |
| <b>6. Reforma katolicka</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Sobór w Trydencie i jego postanowienia.<br>2. Działalność inkwizycji.<br>3. Skutki dwóch reform chrześcijaństwa. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wie, kiedy i gdzie odbył się sobór reformujący Kościół;</li> <li>• rozumie pojęcia: sobór, jezuici, kontrreformacja, reforma katolicka</li> </ul>               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna najważniejsze postanowienia soboru trydenckiego;</li> <li>• przedstawia działalność sądów kościelnych</li> </ul>                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia zmiany, które nastąpiły w Kościele katolickim po soborze</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie skutki dwóch reform chrześcijaństwa;</li> <li>• omawia wpływ reform na zmiany w funkcjonowaniu Kościoła</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównuje sytuację w Kościele katolickim przed soborem i po jego reformach</li> </ul> | IX 3 |
| <b>7. Lekcja powtórzeniowa. Europa i świat w XVI wieku</b>                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                     |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                |      |
| <b>Sprawdzian 1.</b>                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                     |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                |      |
| <b>DZIAŁ II. POLSKA W XVI WIEKU</b>                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                     |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                |      |
| <b>8. Polska i Litwa pod rządami ostatnich</b>                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje na mapie ziemie, którymi</li> </ul>                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wie, w jaki sposób doszło do likwidacji</li> </ul>                                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna postanowienia</li> </ul>                                               |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                | IX 4 |

|                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                |                                                                                         |                                                                                                                        |                                                                                                                      |                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| <b>Jagiellonów</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Likwidacja państwa zakonnego i powstanie Prus Książęcych.                                                                         | władali Jagiellonowie;<br>• wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów;<br>• rozumie określenie: hołd pruski;<br>• zna datę hołdu pruskiego                              | państwa zakonnego;                                                                                                                             | traktatu pokojowego zawartego w Krakowie w 1525 roku                                    |                                                                                                                        |                                                                                                                      |                |
| <b>9. Kształtowanie się demokracji szlacheckiej</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Konstytucja nihil novi i jej znaczenie.<br>2. Funkcjonowanie sejm.<br>3. Szlachta i jej państwo. | • rozumie pojęcia: nihil novi, demokracja szlachecka, sejm walny, izba poselska, izba senatorska, magnat, pospolite ruszenie;<br>• określa wiek, w którym ukształtował się sejm | • opowiada o powstaniu demokracji szlacheckiej;<br>• opowiada o funkcjonowaniu sejm;<br>• wskazuje, czym szlachta różniła się od innych stanów | • rozumie zasadę jednomyślności w pracy sejm;<br>• omawia znaczenie szlachty w państwie | • potrafi wskazać konsekwencje demokracji szlacheckiej;<br>• wskazuje przyczyny przewagi politycznej szlachty w Polsce | • porównuje demokrację szlachecką z innymi formami sprawowania władzy                                                | VII 5;<br>IX 7 |
| <b>10. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Przyczyny zawarcia unii.<br>2. Unia lubelska i jej postanowienia.                               | • wyjaśnia pojęcia: unia realna, Rzeczpospolita Obojga Narodów;<br>• wie, kiedy doszło do zawarcia unii realnej;<br>• wiąże postać                                              | • wymienia postanowienia unii lubelskiej                                                                                                       | • zna przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej;<br>• wymienia i rozumie skutki unii    | • rozumie różne oceny unii ze strony Polaków i Litwinów                                                                | • porównuje charakter unii realnej i unii personalnej;<br>• ocenia zawarcie unii z perspektywy polityki zagranicznej | IX 7           |

|                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                |                                                                                                                                               |                                                                                                                                                             |                                                                                                    |                                                                  |      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|------|
|                                                                                                                                                                                                          | Zygmunta Augusta z unią w Lublinie;<br>• wskazuje na mapie Rzeczpospolitą Obojga Narodów                                                                       |                                                                                                                                               |                                                                                                                                                             |                                                                                                    | i wewnętrznej                                                    |      |
| <b>11. Rzeczpospolita monarchią elekcyjną</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Zasady wolnej elekcji.                                                                                                     | • rozumie pojęcia: wolna elekcja, sejm elekcyjny, artykuły henrykowskie, pacta conventa, Akademia Wileńska;<br>• wymienia dwóch pierwszych władców elekcyjnych | • wyjaśnia zasady wolnej elekcji;<br>• wie, gdzie odbywały się wolne elekcje;                                                                 | • rozumie znaczenie artykułów henrykowskich i pacta conventa dla ograniczenia władzy królewskiej;<br>• rozumie znaczenie propagandy w czasie wolnej elekcji | • dostrzega wady i zalety elekcyjnego wyboru władcy                                                | • porównuje monarchię elekcyjną z monarchią dziedziczną          | X 2  |
| <b>12. Gospodarka Rzeczypospolitej w XVI wieku</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Handlowe związki Rzeczypospolitej z Europą Zachodnią.<br>2. Folwarki szlacheckie i pańszczyzna.<br>3. Polskie monety. | • rozumie pojęcia: pańszczyzna, folwark, „spichlerz Europy”;<br>• wie, jaką monetę biła Rzeczpospolita w XVI wieku;<br>• pokazuje na mapie Gdańsk              | • wie, dlaczego w Rzeczypospolitej rozwinęła się produkcja zboża i handel tym towarem;<br>• wie, co Rzeczpospolita eksportowała i importowała | • analizuje znaczenie Gdańska dla polskiej gospodarki                                                                                                       | • rozumie i uzasadnia wpływ handlu zbożem na położenie chłopów i wzrost roli gospodarczej szlachty | • potrafi uzasadnić znaczącą rolę szlachty w gospodarce polskiej | IX 5 |
| <b>13. Rzeczpospolita wielu narodów i religii</b>                                                                                                                                                        | • wymienia narody zamieszkujące                                                                                                                                | • na przykładzie Lwowa omawia                                                                                                                 | • wie, dlaczego w Rzeczypospolitej                                                                                                                          | • omawia znaczenie                                                                                 | • porównuje sytuację                                             | X 1  |

|                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                   |                                                                                                 |                                           |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|------|
| <b>Zagadnienia</b><br>1. Narody i religie Rzeczypospolitej Obojga Narodów.<br>2. Tolerancja religijna w Rzeczypospolitej.<br>3. Lwów – miasto wielu religii.                | Rzeczpospolitą;<br>• wskazuje na mapie tereny zamieszkane przez Polaków, Litwinów, Rusinów, Niemców;<br>• wymienia religie i wyznania XVI-wiecznej Rzeczypospolitej                        | koegzystencję różnych narodów;<br>• rozumie pojęcie: konfederacja warszawska, zna datę podpisania tego dokumentu                                                                                         | mieszkało wiele mniejszości narodowych;<br>• omawia przyczyny i skutki tolerancji religijnej                                                                                      | konfederacji warszawskiej dla tolerancji religijnej                                             | protestantów w Rzeczypospolitej i Europie |      |
| <b>14. „Złoty wiek” kultury polskiej</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Język polski w piśmie.<br>2. Polscy twórcy renesansowi.<br>3. Zamość – renesansowe miasto idealne. | • wie, kim byli i z czego zasłynęli Mikołaj Rej, Jan Kochanowski, Andrzej Frycz Modrzewski;<br>• omawia renesansowy charakter Zamościa;<br>• rozumie pojęcie „złoty wiek kultury polskiej” | • wskazuje przykłady zmian zachodzących w Polsce w okresie renesansu: rozwój polszczyzny i alfabetu polskiego, powstawanie budowli renesansowych, szerzenie idei humanizmu i renesansu na uniwersytetach | • omawia wpływ podróży, powstawania uniwersytetów i upowszechnieni a druku na zmiany w polskiej kulturze;<br>• wskazuje cechy renesansu na przykładzie ratusza w Zamościu, Wawelu | • rozumie i uzasadnia, dlaczego w odniesieniu do Zamościa używa się określenia „miasto idealne” | • porównuje renesans w Polsce i Europie   | IX 6 |
| <b>15. Lekcja powtórzeniowa. Polska w XVI wieku</b>                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                   |                                                                                                 |                                           |      |
| <b>Sprawdzian 2.</b>                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                   |                                                                                                 |                                           |      |

|                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                |        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| <b>DZIAŁ III. EUROPA I POLSKA W XVII WIEKU</b>                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                |        |
| <b>16. Monarchia absolutna we Francji</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Narodziny absolutyzmu.<br>2. Ludwik XIV i jego rządy.<br>3. Francja staje się mocarstwem.<br>4. Wersal – siedziba Króla Słońce.                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcia: Król Słońce, monarchia absolutna, Wersal, etykieta;</li> <li>• wie, kiedy panował Ludwik XIV</li> </ul>                                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia słowa „Państwo to ja”;</li> <li>• opowiada o drodze Francji do pozycji mocarstwa</li> </ul>                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia cechy monarchii absolutnej</li> </ul>                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie i uzasadnia rolę Ludwika XIV w tworzeniu potęgi Francji;</li> <li>• wyjaśnia, dzięki czemu Francja stała się potęgą w Europie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównuje demokrację szlachecką z monarchią absolutną</li> </ul>                                      | XII 1  |
| <b>17. Anglia na drodze ku monarchii parlamentarnej</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Konflikt króla z Parlamentem.<br>2. Wojna domowa.<br>3. Anglia republiką.<br>4. Wspaniała Rewolucja.<br>5. Powstanie Wielkiej Brytanii i jej ustrój. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wie, kiedy doszło do rewolucji w Anglii;</li> <li>• rozumie pojęcia: purytanie, Wspaniała Rewolucja, <i>Deklaracja praw</i>;</li> <li>• zna postać Olivera Cromwella;</li> <li>• wie, kiedy doszło do: konfliktu króla z Parlamentem, Wspaniałej Rewolucji, unii Anglii i Szkocji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje zmiany zachodzące w Anglii, gdy była republiką;</li> <li>• rozumie zasadę „król panuje, ale nie rządzi”</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie, dlaczego doszło do konfliktu króla z Parlamentem, wskazuje skutki tego sporu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiada o powstaniu Wielkiej Brytanii;</li> <li>• charakteryzuje ustrój Wielkiej Brytanii</li> </ul>                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównuje sposób sprawowania rządów w Wielkiej Brytanii XVII wieku i demokrację szlachecką</li> </ul> | XII 1  |
| <b>18. Początki panowania</b>                                                                                                                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna postacie:</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wie, jak zakończyła</li> </ul>                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia</li> </ul>                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• dostrzega</li> </ul>                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• analizuje</li> </ul>                                                                                  | XI 1 4 |

|                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                              |                                                         |                                                                                 |                                                                                                         |          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>Wazów i wojny z Rosją</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Objęcie polskiego tronu przez Zygmunta III Wazę.<br>2. Dymitr Samozwaniec i interwencja polska w Rosji.<br>3. Zajęcie Kremla przez Polaków.<br>4. Pokój w Polanowie. | Zygmunta III Wazy, Władysława IV Wazy, Dymitra Samozwańca;<br>• wskazuje na mapie państwo, z którym Polska zawarła unię personalną z chwilą powołania na tron Zygmunta III Wazy;<br>• rozumie pojęcia: samodzierżawie, wielka smuta, dymitriada, Kreml, husaria;<br>• zna daty: 1610, 1612, 1634 | się unia personalna Polski i Szwecji;<br>• zna okoliczności objęcia tronu Rzeczypospolitej przez dynastię Wazów;<br>• wskazuje na mapie zmiany granicy po pokoju polanowskim | przyczyny i skutki interwencji polskiej w Rosji         | i omawia konsekwencje unii ze Szwecją, porównuje ją z unią lubelską             | pozycję międzynarodową Rzeczypospolitej za rządów Zygmunta III Wazy                                     |          |
| <b>19. Powstanie kozackie</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Kolonizacja Ukrainy.<br>2. Kozacy i ich życie.<br>3. Przyczyny wybuchu powstania kozackiego.<br>4. Powstanie Chmielnickiego.                                        | • rozumie pojęcia: Kozacy, rejestr kozacki, ugoda w Perejasławiu;<br>• zna postać Bohdana Chmielnickiego                                                                                                                                                                                         | • omawia przebieg powstania kozackiego;<br>• wskazuje na mapie bitwy, które stoczono podczas powstania                                                                       | • wskazuje przyczyny wybuchu powstania kozackiego       | • rozumie znaczenie ugody w Perejasławiu;<br>• zna skutki rozejmu w Andruszowie | • analizuje przyczyny sukcesu powstania;<br>• wskazuje przyczyny i skutki zbliżenia się Kozaków i Rosji | XI 2 4   |
| <b>20. Wojny Rzeczypospolitej ze Szwecją</b>                                                                                                                                                                                      | • zna postacie: Jana Kazimierza, Augustyna Kordeckiego,                                                                                                                                                                                                                                          | • opisuje przebieg wojen polsko-szwedzkich;<br>• omawia                                                                                                                      | • wskazuje przyczyny konfliktu między Polską a Szwecją; | • omawia znaczenie pokoju w Oliwie dla stosunków                                | • rozumie dążenie do opanowania Bałtyku przez                                                           | XI 1 3 4 |



|                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                       |                                                               |                                                                                        |                                                                                                                                               |                                                                                          |        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| <b>Zagadnienia</b><br>1. Przyczyny wojen polsko-szwedzkich.<br>2. „Potop”.<br>3. Walka ze Szwedami.<br>4. Pokój w Oliwie.                                                                                  | Stefana Czarnieckiego;<br>• zna pojęcia: potop, hetman;<br>• wie, co wydarzyło się w 1655 i w 1660 roku                                                                                                                               | postanowienia pokoju w Oliwie                                 | • rozumie znaczenie udanej obrony Jasnej Góry                                          | polsko-szwedzkich                                                                                                                             | państwa nad nim leżące                                                                   |        |
| <b>21. Kryzys Rzeczypospolitej w połowie XVII wieku</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Kryzys gospodarczy.<br>2. Kryzys polityczny.<br>3. Liberum veto i jego skutki.<br>4. „Złota wolność” i jej skutki. | • wyjaśnia pojęcia: liberum veto, „złota wolność”, rokosz, królewicza                                                                                                                                                                 | • wymienia skutki gospodarcze i polityczne wojen w XVII wieku | • rozumie i omawia demograficzne skutki wojen XVII-wiecznych                           | • rozumie znaczenie upadku gospodarczego Rzeczypospolitej dla funkcjonowania państwa                                                          | • rozumie wpływ „złotej wolności” na sytuację polityczną w Rzeczypospolitej w XVII wieku | XI 4   |
| <b>22. Wojny Rzeczypospolitej z Turcją</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Przyczyny wojen polsko-tureckich.<br>2. Traktat w Buczacu.<br>3. Bitwa pod Chocimiem.<br>4. Bitwa pod Wiedniem.                 | • zna sylwetkę i dokonania Jana III Sobieskiego;<br>• wie, kiedy miały miejsce bitwy pod Chocimiem i pod Wiedniem oraz jaki był ich rezultat;<br>• rozumie pojęcia: haracz, odsiecz wiedeńska;<br>• wskazuje na mapie miejsca bitew z | • omawia przebieg wojen polsko-tureckich                      | • wskazuje przyczyny wojen polsko-tureckich;<br>• rozumie znaczenie bitwy pod Wiedniem | • omawia znaczenie traktatu w Buczacu, rozumie, dlaczego nazywano go haniebnym;<br>• omawia okoliczności, w których Polacy ruszyli na odsiecz | • wyjaśnia, dlaczego Jana III Sobieskiego nazywano „Lwem Lechistanu”                     | XI 1 4 |

|                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                            |                                   |                                                              |                                                                                     |                                                                                   |       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|--------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|-------|
|                                                                                                                                                                                                                           | Turkami                                                                                                                                                                                                    |                                   |                                                              | Wiedniowi;<br>• rozumie<br>znaczenie<br>odsieczy dla<br>pozycji Polski w<br>Europie |                                                                                   |       |
| <b>23. Barok i kultura XVII wieku w Europie i Rzeczypospolitej</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Cechy baroku w sztuce.<br>2. Kościół i władcy – mecenasi barokowej sztuki.<br>3. Architektura baroku.<br>4. Sarmatyzm. | • wskazuje przykłady sztuki barokowej w architekturze, malarstwie i rzeźbie;<br>• wyjaśnia pojęcia: barok, sarmatyzm, wie, jakiego dotyczyły okresu;<br>• opowiada o stylu życia szlachty w okresie baroku | • wymienia cechy sztuki barokowej | • rozumie znaczenie sztuki baroku dla Kościoła katolickiego; | • wskazuje różnice między kulturą baroku w Europie i w Rzeczypospolitej             | • rozumie przyczyny różnic pomiędzy kulturą baroku w Europie i w Rzeczypospolitej | XI 5  |
| <b>24. Lekcja powtórzeniowa. Europa i Polska w XVII wieku</b>                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                            |                                   |                                                              |                                                                                     |                                                                                   |       |
| <b>Sprawdzian 3.</b>                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                            |                                   |                                                              |                                                                                     |                                                                                   |       |
| <b>DZIAŁ IV. EUROPA I ŚWIAT W XVIII WIEKU</b>                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                            |                                   |                                                              |                                                                                     |                                                                                   |       |
| <b>25. Kultura oświecenia</b>                                                                                                                                                                                             | • rozumie pojęcia: „stulecie świateł”,                                                                                                                                                                     | • zna sylwetki i dokonania:       | • rozumie znaczenie                                          | • analizuje absolutyzm                                                              | • rozumie znaczenie                                                               | XII 2 |

|                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                             |                                                                                                                                        |                                                                                                     |                                                                                                            |         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| <b>Zagadnienia</b><br>1. „Stulecie światła”.<br>2. <i>Wielka encyklopedia francuska</i> .<br>3. Absolutyzm oświecony.<br>4. Rozwój szkolnictwa i odkrycie dziecka.<br>5. Rozwój gospodarki, nauki i techniki.               | <i>Wielka encyklopedia francuska</i> ,<br>manufaktura,<br>trójpodział władz,<br>absolutyzm oświecony;<br>• opisuje wynalazki oświecenia                                                         | J.J. Rousseau,<br>Voltera,<br>Monteskiusza;<br>• podaje cechy kultury oświecenia, umieszcza ten okres na osi czasu          | wprowadzenia obowiązkowego szkolnictwa;<br>• omawia koncepcję trójpodziału władz Monteskiusza                                          | oświecony i dostrzega jego wpływ na funkcjonowanie państwa                                          | oświecenia dla postrzegania świata                                                                         |         |
| <b>26. Prusy, Austria, Rosja – absolutyzm oświecony</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Armia pruska.<br>2. Reformy Fryderyka II.<br>3. Austria Józefa II.<br>4. Rosja za Piotra I.                                         | • wskazuje na mapie Prusy, Rosję i Austrię;<br>• wyjaśnia pojęcia: absolutyzm oświecony, imperator;<br>• wymienia XVIII-wiecznych władców, którzy wprowadzili zmiany w Rosji, Prusach i Austrii | • przedstawia reformy przeprowadzone w Rosji, Prusach i Austrii, wskazuje ich twórców                                       | • wyjaśnia na przykładzie sąsiadów Rzeczypospolitej, na czym polegał absolutyzm oświecony w praktyce                                   | • rozumie znaczenie reform gospodarczych i wojskowych przeprowadzonych w państwach ościennych       | • porównuje sposób sprawowania władzy w Rzeczypospolitej i u jej sąsiadów                                  | XII 3   |
| <b>27. Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Osadnicy w Ameryce.<br>2. Stosunki między Anglią a koloniami.<br>3. Herbatka bostońska.<br>4. Wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych. | • rozumie pojęcia: herbatka bostońska, <i>Deklaracja niepodległości</i> , konstytucja;<br>• wie, kiedy została podpisana <i>Deklaracja niepodległości</i> , tłumaczy, dlaczego                  | • opowiada o stosunkach między Anglią i koloniami;<br>• rozumie, dlaczego Kościuszko i Pułaski są bohaterami dla Amerykanów | • wskazuje przyczyny wybuchu wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych;<br>• omawia system sprawowania władzy w Stanach Zjednoczonych | • wskazuje różnice w systemie sprawowania władzy w państwach europejskich i w Stanach Zjednoczonych | • uzasadnia, dlaczego Stany Zjednoczone były pierwszym krajem, który wprowadził idee oświecenia w praktyce | XIV 1 2 |

|                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                              |                                           |                                                           |                                                                  |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|----|
| 5. Polacy w walce o niepodległość Stanów Zjednoczonych.<br>6. Konstytucja Stanów Zjednoczonych.                                                                                                                                       | ten dzień jest świętem narodowym w Stanach Zjednoczonych;<br>• wymienia Polaków walczących o niepodległość USA;<br>• zna postacie Jerzego Waszyngtona i Benjamina Franklina                                                                        |                                                                                                                                                              |                                           |                                                           |                                                                  |    |
| <b>28. Wielka Rewolucja Francuska</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Przyczyny rewolucji we Francji.<br>2. Wybuch rewolucji – zdobycie Bastylii.<br>3. Powstanie monarchii konstytucyjnej.<br>4. Proces i ścięcie króla Ludwika XVI. | • rozumie pojęcia: stan trzeci, Bastylia, monarchia konstytucyjna, <i>Deklaracja praw człowieka i obywatela</i> ;<br>• wie, kiedy we Francji: wybuchła rewolucja, powstała monarchia konstytucyjna;<br>• zna postacie Ludwika XVI i Marii Antoniny | • wymienia stany społeczne we Francji rządzonej przez Ludwika XVI, omawia ich rolę w państwie;<br>• wyjaśnia okoliczności powstania monarchii konstytucyjnej | • wymienia przyczyny rewolucji we Francji | • porównuje monarchię absolutną z monarchią konstytucyjną | • dostrzega wpływ idei oświecenia na wybuch rewolucji we Francji | XV |
| <b>29. Francja republiką</b><br><br><b>Zagadnienia</b>                                                                                                                                                                                | • rozumie pojęcia: terror jakobiński, wielki terror,                                                                                                                                                                                               | • wyjaśnia okoliczności wybuchu wojny Francji z                                                                                                              | • wyjaśnia przyczyny obalenia             | • rozumie i przedstawia zmiany                            | • omawia wpływ idei oświecenia                                   | XV |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                              |                                                            |                                                                                        |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1. Wojna w obronie rewolucji.<br>2. Terror jakobiński.<br>3. Obalenie rządów jakobinów.<br>4. Bilans rewolucji.                                                                                                                                                                   | gilotyna,<br>Marsylianka                                                                                                                                           | sąsiadami;<br>• charakteryzuje Francję jako republikę                                                                                 | jakobinów;<br>• przedstawia skutki rewolucji we Francji                                                                                                                                      | społeczne, jakie zaszły we Francji podczas rewolucji       | na rewolucję we Francji;<br>• ocenia skutki rewolucji                                  |      |
| <b>30 Lekcja powtórzeniowa. Europa i świat w XVIII wieku</b>                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                              |                                                            |                                                                                        |      |
| <b>Sprawdzian 4.</b>                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                              |                                                            |                                                                                        |      |
| <b>DZIAŁ V. POLSKA W XVIII WIEKU</b>                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                              |                                                            |                                                                                        |      |
| <b>31. Rzeczpospolita w okresie kryzysu – czasy saskie</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Unia personalna Rzeczypospolitej i Saksonii.<br>2. Wojna północna.<br>3. Uzależnienie Rzeczypospolitej od Rosji.<br>4. Walka o tron.<br>5. Anarchia czasów saskich.<br>6. Próby reform | • zna postacie Augusta II Mocnego, Stanisława Leszczyńskiego i Augusta III Sasa;<br>• rozumie pojęcia: traktat trzech czarnych orłów, Collegium Nobilium, anarchia | • wyjaśnia powiedzenia: „od Sasa do Lasa”, „za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa”;<br>• wskazuje próby reform w Rzeczypospolitej | • rozumie, dlaczego doszło do objęcia polskiego tronu przez dynastię Wettinów;<br>• omawia skutki wojny północnej dla Rzeczypospolitej;<br>• wymienia trudności Rzeczypospolitej spowodowane | • wskazuje elementy uzależnienia Rzeczypospolitej od Rosji | • omawia skutki rządów Sasów oraz konsekwencje podporządkowania Rzeczypospolitej Rosji | XIII |

|                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                        |                                                                                                                                    |                                                                                                                                         |                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| w Rzeczypospolitej.                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                 | wojną północną i rządami Sasów                                                                         |                                                                                                                                    |                                                                                                                                         |                  |
| <b>32. Ostatnia wolna elekcja i I rozbiór Rzeczypospolitej</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Elekcja Stanisława Poniatowskiego i jego pierwsze reformy.<br>2. Stosunki Rzeczypospolitej z Rosją.<br>3. I rozbiór Rzeczypospolitej. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcia: Szkoła Rycerska, I rozbiór Rzeczypospolitej, Familia, prawa kardynalne;</li> <li>• wymienia państwa biorące udział w I rozbiórce Rzeczypospolitej, wskazuje utracone ziemie, zna datę traktatu rozbiorowego;</li> <li>• zna postacie Stanisława Augusta Poniatowskiego i Tadeusza Rejtana</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia wybór Stanisława Poniatowskiego na króla Rzeczypospolitej;</li> <li>• wymienia reformy wprowadzone przez Poniatowskiego;</li> <li>• opowiada o konfederacji barskiej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia przyczyny I rozbioru Rzeczypospolitej</li> </ul>     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia sposoby ingerencji Rosji w sprawy Rzeczypospolitej i ich konsekwencje</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ocenia sytuację polityczną Polski w czasie pierwszych lat rządów Stanisława Augusta</li> </ul> | XVI 1;<br>XVII 1 |
| <b>33. Reformy stanisławowskie</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Próby reform.<br>2. Odrodzenie kulturalne.<br>3. Ożywienie gospodarcze.                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia, czym były: Rada Nieustająca, Komisja Edukacji Narodowej, Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych;</li> <li>• rozpoznaje Łazienki Królewskie w Warszawie</li> </ul>                                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia próby reform podjęte przez Stanisława Poniatowskiego;</li> </ul>                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia zmiany w gospodarce i ich konsekwencje</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia znaczenie zmian w Rzeczypospolitej stanisławowskiej</li> </ul>                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie i uzasadnia zmiany w edukacji za rządów Poniatowskiego</li> </ul>                      | XVI 1 4          |

|                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                |                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| <b>34. Sejm Wielki i Konstytucja 3 maja</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Sejm Wielki.<br>2. Stronnictwa na sejmie.<br>3. Konstytucja 3 maja.                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcie: Sejm Wielki;</li> <li>• wie, kiedy zwołano sejm i uchwalono konstytucję</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia okoliczności powstania Sejmu Wielkiego;</li> <li>• przedstawia stronnictwa sejmowe i ich poglądy;</li> <li>• omawia postanowienia Konstytucji 3 maja</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia wpływ konstytucji na funkcjonowanie państwa</li> </ul>                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie i uzasadnia znaczenie konstytucji dla funkcjonowania państwa</li> </ul>                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównuje założenia ustrojowe Rzeczypospolitej i Stanów Zjednoczonych zapisane w konstytucjach tych krajów</li> </ul> | XVI 1 2          |
| <b>35. Wojna w obronie konstytucji i II rozbiór Rzeczypospolitej</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Wojna polsko-rosyjska w 1792 roku.<br>2. II rozbiór Rzeczypospolitej. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcie: konfederacja targowicka;</li> <li>• wie, kiedy doszło do wojny polsko-rosyjskiej w obronie Konstytucji 3 maja oraz do konfederacji targowickiej;</li> <li>• wymienia państwa biorące udział w II rozbiórce Rzeczypospolitej;</li> <li>• wskazuje na mapie ziemie utracone przez Rzeczpospolitą w wyniku II rozbioru</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna postać Józefa Poniatowskiego</li> </ul>                                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie przyczyny i skutki konfederacji targowickiej;</li> <li>• wskazuje znaczenie II rozbioru dla sytuacji gospodarczej Rzeczypospolitej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia wpływ Rosji na sytuację w Rzeczypospolitej, omawia znaczenie konfederacji targowickiej dla II rozbioru</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• analizuje postawę króla wobec konfederacji targowickiej</li> </ul>                                                    | XVI 3;<br>XVII 1 |
| <b>36. Powstanie kościuszkowskie i</b>                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wie, kiedy doszło</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiada</li> </ul>                                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia</li> </ul>                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie</li> </ul>                                                                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ocenia szanse</li> </ul>                                                                                              | XVII 1 2 3       |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                     |                                                                                                                           |                                                                                  |                                                                                  |         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|---------|
| <b>upadek Rzeczypospolitej</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Wybuch powstania kościuszkowskiego.<br>2. Walki w Warszawie i Wilnie.<br>3. Uniwersał połaniecki.<br>4. Współpraca Rosji i Prus przy tłumieniu powstania.<br>5. III rozbiór Rzeczypospolitej.<br>6. Czy Rzeczpospolita musiała upaść? | do wybuchu powstania kościuszkowskiego i III rozbioru Rzeczypospolitej;<br>• zna postacie Tadeusza Kościuszki i Jana Kilińskiego;<br>• rozumie pojęcia: uniwersał połaniecki, insurekcja, kosynierzy | o przebiegu powstania kościuszkowskiego;<br>• wymienia główne bitwy insurekcji                                      | przyczyny wybuchu i skutki powstania kościuszkowskiego;<br>• rozumie przyczyny klęski powstania i upadku Rzeczypospolitej | znaczenie uniwersału połanieckiego                                               | na powodzenie powstania kościuszkowskiego                                        |         |
| <b>37. Lekcja powtórzeniowa. Polska w XVIII wieku</b>                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                     |                                                                                                                           |                                                                                  |                                                                                  |         |
| <b>Sprawdzian 5.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                     |                                                                                                                           |                                                                                  |                                                                                  |         |
| <b>DZIAŁ VI. EPOKA NAPOLEOŃSKA</b>                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                     |                                                                                                                           |                                                                                  |                                                                                  |         |
| <b>38. Napoleon Bonaparte tworzy nowy ład w Europie</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Kryzys we Francji.<br>2. Objęcie władzy przez                                                                                                                                                                | • wie, kiedy Bonaparte objął władzę, został cesarzem, wygrał bitwę pod Austerlitz;<br>• rozumie pojęcia: konsulat, cesarstwo,                                                                        | • opisuje sytuację we Francji za panowania Napoleona Bonaparte;<br>• wymienia państwa, które walczyły z Bonapartem, | • wyjaśnia, jak Bonaparte objął władzę we Francji, uczynił kraj potęgą, odnosił sukcesy wojskowe                          | • rozumie zmiany, które zaszły w Europie po zwycięstwach Napoleona;<br>• rozumie | • analizuje reformy Bonaparte'a i wskazuje ich wpływ na budowanie potęgi Francji | XVIII 1 |



|                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                    |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Bonapartego.<br>3. Francja cesarstwem.<br>4. Zwycięstwa nad Prusami, Rosją i Austrią.                                                                                                                                    | <i>Kodeks Napoleona</i> ,<br>bitwa trzech cesarzy,<br>Związek Reński                                                                                                                                                                                                                                        | wskazuje te, które pokonał                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                   | znaczenie bitwy pod Austerlitz dla zmian w Europie                                                                                                      |                                                                                                                                                                    |           |
| <b>39. Napoleon a sprawa niepodległości Polski</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Powstanie Legionów Dąbrowskiego.<br>2. Księstwo Warszawskie.<br>3. Wojna 1809 roku.                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wie, kto i kiedy założył Legiony we Włoszech;</li> <li>• wie, kiedy powstało Księstwo Warszawskie i kiedy powiększył się jego obszar</li> <li>• wskazuje Księstwo Warszawskie na mapie;</li> <li>• zna postać i dokonania księcia Józefa Poniatowskiego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie cele działania Legionów Dąbrowskiego, zna ich szlak bojowy;</li> <li>• zna okoliczności, w których powstał <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>, oraz twórcę słów tej pieśni</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia zasady sprawowania władzy w Księstwie Warszawskim</li> </ul>                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia stosunki między Księstwem Warszawskim a Francją</li> </ul>                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ocenia postawę Napoleona wobec Polaków</li> </ul>                                                                         | XVIII 2   |
| <b>40. Upadek Napoleona</b><br><br><b>Zagadnienia</b><br>1. Europa pod rządami Napoleona.<br>2. Wyprawa Napoleona na Rosję.<br>3. Bitwa narodów i abdykacja Napoleona.<br>4. Sto dni Napoleona.<br>5. Napoleon i Polacy. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna wydarzenia z lat: 1812, 1813, 1815;</li> <li>• rozumie pojęcia: bitwa narodów, sto dni Napoleona, Wielka Armia</li> </ul>                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiada o kampanii rosyjskiej Napoleona i o udziale w niej Polaków</li> </ul>                                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia przyczyny i skutki ataku na Rosję;</li> <li>• zna przyczyny klęski Napoleona w Rosji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia wpływ Napoleona na Europę;</li> <li>• wymienia przyczyny ostatecznej klęski Bonapartego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ocenia postawę Bonapartego wobec Polaków;</li> <li>• rozumie znaczenie epoki napoleońskiej dla historii Europy</li> </ul> | XVIII 1 2 |
|                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                    |           |

|                                                            |  |  |  |  |  |  |
|------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|--|
| <b>41. Lekcja<br/>powtórzeniowa.<br/>Epoka napoleońska</b> |  |  |  |  |  |  |
| <b>Sprawdzian 6.</b>                                       |  |  |  |  |  |  |